

DE VLAAMSE MINISTER VAN BINNENLANDS BESTUUR, BESTUURSZAKEN, INBURGERING EN GELIJKE KANSEN

NOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft: - Voorontwerp van decreet over de subsidiëring in het kader van de lokale energie- en klimaatpacten
- Principiële goedkeuring

Samenvatting

Dit decreet bevat de decretale verankering van de subsidiëring door de Vlaamse Regering van lokale energie- en klimaatpacten van de Vlaamse steden en gemeenten naar aanleiding van de lokale energie- en klimaatpacten.

1. SITUERING

A. BELEIDSVELD/BELEIDSDOELSTELLING

Beleidsdomein: Kanselarij en Bestuur

Beleidsveld: Binnenlands Bestuur en Stedenbeleid

Beleidsdoelstelling:

De Vlaamse Regering wil inzetten op een duurzaam en ambitieus energie- en klimaatbeleid:

- *“Ook de Vlaamse en lokale overheden nemen hun verantwoordelijkheid en geven het goede voorbeeld. Net zoals de Vlaamse Overheid zullen gemeenten, steden, intercommunales, OCMW's, provincies en autonome gemeentebesturen worden gevraagd dat zij hun broeikasgassen met 40% reduceren in 2030 ten opzichte van 2015 en vanaf 2020 per jaar een energiebesparing van 2,09% realiseren op het energieverbruik van hun gebouwenpark (inclusief technische infrastructuur, exclusief onroerend erfgoed).”* (Regeerakkoord van de Vlaamse Regering 2019-2024, p. 144)
- *“Het klimaat- en energiebeleid is een transversaal thema waarvoor de hele Vlaamse Regering verantwoordelijk is. De minister van Omgeving en Energie zal met haar beleid het goede voorbeeld geven en nodigt als coördinerend minister voor het klimaat- en energiebeleid, de overige ministers uit om binnen hun beleidsdomein gerichte en onderbouwde bijkomende*

maatregelen te formuleren en te nemen die een bijdrage leveren aan de Vlaamse energie- en klimaatdoelstellingen.” (Vlaams Energie- en Klimaatplan (VEKP) 2021-2030, p. 3)

- *“Klimaat, duurzaamheid, & innovatie. De economische relance moet tegelijk maximaal bijdragen aan het koolstofarmen maken van onze economie en samenleving, in lijn met de ambities en doelstellingen uit het Vlaams Energie- en Klimaatplan 2030 (Vlaamse Regering 09/12/2019), de lange termijn Klimaatstrategie 2050 (Vlaamse Regering 20/12/2019) en de lange termijn renovatiestrategie 2050 (Vlaamse Regering 29/05/2020)”. (Relanceplan Vlaamse Regering - Vlaamse Veerkracht, p. 20)*

Ook op het niveau van de Europese Unie wordt in het 'Fit for 55'-pakket van de Europese Commissie Europese regelgeving in overeenstemming gebracht met de doelstelling van de Europese Unie om in 2030 de netto-uitstoot van broeikasgassen met ten minste 55% te verminderen ten opzichte van 1990.

Vele van de doelstellingen in bovengenoemde plannen kunnen het best lokaal gerealiseerd worden in samenwerking met burgers, verenigingen en ondernemingen. Zo werd in een samenwerking tussen de Vlaamse overheid en de steden en gemeenten voorzien bij de uitwerking van het Lokaal Energie- en Klimaatpact van 4 juni 2021 (het LEKP 1.0) en de opvolger, mét aangescherpte ambities, het LEKP 2.0 van 8 juli 2022.

Het voorliggend ontwerp van decreet beoogt een decretale verankering van deze eenvoudige subsidie-regeling voor de Vlaamse steden en gemeenten om energie- en klimaatacties te ondernemen.

B. VORIGE BESLISSINGEN EN ADVIEZEN

Vorige beslissingen

- Op 4 juni 2021 keurde de Vlaamse Regering het eerste Lokaal Energie- en Klimaatpact (LEKP 1.0) met de Vlaamse steden en gemeenten goed. Het bijhorend BVR legde de eerste toekenning van een subsidie vast aan de Vlaamse gemeenten voor klimaatacties ter uitvoering van de doelstellingen onder het Lokaal Energie- en Klimaatpact;
- Op 8 juli 2022 keurde de Vlaamse Regering het tweede LEKP (LEKP 2.0) goed, met een aanscherping van de klimaatambities van LEKP 1.0, samen met de BVR en subsidiëring ter uitvoering ervan.

Wetgevingstechnisch en taaladvies

Het wetgevingstechnisch en taalkundig advies is gegeven op 15 september 2022. Het ontwerp van decreet werd aangepast aan de opmerkingen in dat advies.

RIA

Het bijgaand ontwerp van decreet valt buiten het toepassingsgebied van de reguleringsimpactanalyse (RIA), gelet op het ontbreken van vrije beleidsruimte ingevolge het Vlaams Regeerakkoord 2019-2024.

2. INHOUD

A. ALGEMENE TOELICHTING

De zorg voor het klimaat is een grote uitdaging waarvoor wereldwijd actie nodig is, zoals benoemd onder 1.A. Vlaanderen gaat uit van ambitieuze en realistische doelstellingen om zijn omslag naar een klimaatneutrale en duurzame samenleving te bewerkstelligen. Deze doelstellingen kunnen het best lokaal gerealiseerd worden in samenwerking met burgers, verenigingen en ondernemingen. Om te voldoen aan de doelstellingen vastgelegd in onder andere het Vlaams Energie- en Klimaatplan 2030, werden de verschillende visies gekoppeld aan een pakket van concrete maatregelen. Dit gebeurde tot nu toe in de 2 bovenvermelde pacten.

In de concrete maatregelen van de lokale energie- en klimaatpacten is enerzijds de voorbeeldfunctie van een overheid te vinden (bijvoorbeeld het energiezuiniger maken van het eigen patrimonium), en wordt anderzijds gebruik gemaakt van de nabijheid van een stad of gemeente om van haar burgers en private instellingen engagementen te vragen. Het Vlaamse niveau heeft voor de vervulling van deze beide rollen belangrijke troeven in handen; namelijk een helikopterzicht op de situatie en het feit als hefboom te kunnen fungeren om zaken op de rails te zetten of met andere beleidsniveaus hierover in overleg te gaan. De lokale energie- en klimaatpacten beogen een partnerschap tussen het Vlaamse en het lokale niveau.

De pacten bevatten, naast een aantal mitigatie- en adaptatiedoelstellingen, ook (financiële) engagementen die worden opgenomen door de steden en gemeenten en de Vlaamse overheid. Zo engageert de Vlaamse overheid zich om (onder andere) de transitie in het energie- en klimaatbeleid te versnellen, ondersteuning te bieden aan lokale besturen en actief mee te werken aan het wegwerken van mogelijke hindernissen die lokale besturen ondervinden bij het realiseren van hun LEKP-ambities.

De pacten voorzien daarnaast in een goede opvolging en stroomlijning van de diverse engagementen. De Vlaamse Regering moet rekening houden met de verscheidenheid aan lokale contexten waarbinnen verschillende prioriteiten kunnen naar boven komen. De doelstellingen die de uiteindelijke lokale energie- en klimaatpacten beogen, hebben een einddatum in 2030. De steden en gemeenten kiezen autonoom op welke doelstellingen prioritair zal worden ingezet. Finaal moeten alle doelstellingen in 2030 bereikt zijn. De vorderingen worden geregistreerd, waardoor het mogelijk wordt het (hefboom)effect van deze subsidiëring te monitoren en zo verder te evalueren.

De Vlaamse Regering kan onder dit decreet jaarlijks binnen de beschikbare begrotingskredieten een subsidie toekennen aan de Vlaamse gemeenten voor lokale energie- en klimaatacties onder de lokale energie- en klimaatpacten (artikel 3).

B. TOELICHTING BIJ DE ARTIKELEN

Voor de artikelsgewijze toelichting verwijzen we naar de memorie van toelichting bij het voorontwerp van decreet (bijlage 2).

3. BESTUURLIJKE IMPACT

A. BUDGETTAIRE IMPACT VOOR DE VLAAMSE OVERHEID

Toelichting

Het bijgaande ontwerp van decreet heeft een budgettaire weerslag voor de Vlaamse overheid. Er wordt jaarlijks een vast bedrag bepaald dat afkomstig is van verschillende financieringsbronnen binnen de Vlaamse overheid.

Tot op heden is er een recurrent budget van 10 miljoen verzekerd, met een bijkomend variërend bedrag vanuit het Vlaams Klimaatfonds. Daarnaast was er een eenmalig extra bedrag voorzien, verdeeld over twee subsidiejaren.

Inspectie van Financiën

Het advies van de Inspectie van Financiën werd verleend op 16 september 2022 en is gunstig mits voorwaarden.

Het ontwerp van decreet werd aangepast aan de opmerkingen van de Inspectie van Financiën.

Begrotingsakkoord

De Vlaamse minister, bevoegd voor de begroting, heeft zijn akkoord gegeven op 21 oktober 2022.

B. ESR-TOETS

Het bijgaande ontwerp van decreet heeft geen ESR-impact.

C. IMPACT OP HET PERSONEEL VAN DE VLAAMSE OVERHEID

Het bijgaande ontwerp van decreet heeft een weerslag op het personeelsbestand en de personeelsbudgetten van de Vlaamse overheid.

De uitvoering en opvolging van de lokale energie- en klimaatpacten vraagt een brede inzet van personeel die onder andere volgende onderdelen horend onder de lokale energie- en klimaatpacten tot een goed einde brengen:

- Controle ondertekeningen door de gemeenten;
- Uitwerking van de juridische basis tot toekenning;
- Controle van de vorderingen en het mogelijke (hefboom)effect van deze subsidiëring;
- Uitbetaling van de toegekende financiering;
- Samenwerking en afstemming met de verschillende stakeholders;
- Creëren van betrokkenheid overheen de variatie aan stakeholders;
- Uitwerken van projecten gekaderd binnen de lokale energie- en klimaatpacten.

Gezien de variërende inhoud van de lokale energie- en klimaatpacten kan in de huidige nota geen specifieke raming van deze impact worden weergegeven. De specifieke impact op het personeelsbestand wordt jaarlijks beschreven in de nota aan de Vlaamse Regering bij het ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering dat de subsidies toekent aan de steden en gemeenten.

D. IMPACT OP DE LOKALE EN PROVINCIALE BESTUREN

De gemeenten engageren zich om een aanzienlijke bijkomende inspanning te doen voor het realiseren van de klimaatdoelstellingen. Zo is er voor de lokale energie- en klimaatpacten bijkomende inzet nodig vanuit de deelnemende gemeenten om lokale klimaatacties uit te voeren in het nastreven van de vooropgestelde doelstellingen, dit zowel op vlak van personeel als financieel.

De gemeenten zijn evenwel niet verplicht om in te stappen in deze subsidieovereenkomst.

Er is geen impact op de provinciale besturen.

4. VERDER TRAJECT

Over de principiële goedgekeurde bepalingen van het voorontwerp van decreet wordt advies gevraagd aan de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten, de Sociaal Economische Raad van Vlaanderen en de afdeling wetgeving van de Raad van State.

5. VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist:

1. haar principiële goedkeuring te hechten aan bovengenoemd voorontwerp van decreet en aan de bijbehorende memorie van toelichting;
2. de Vlaamse minister, bevoegd voor het binnenlands bestuur en het stedenbeleid:
  - 2.1. te gelasten over voornoemd voorontwerp van decreet het advies in te winnen van de Sociaal Economische Raad van Vlaanderen (SERV) en de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten (VVSG), met verzoek het advies mee te delen binnen een termijn van dertig dagen,
  - 2.2. te machtigen te beoordelen of voornoemde adviezen aanleiding kunnen geven tot aanpassing van de heden door de Vlaamse Regering principiële goedgekeurde tekst,
  - 2.3. te gelasten over voornoemd voorontwerp van decreet het advies in te winnen van de Raad van State, met verzoek het advies mee te delen binnen een termijn van dertig dagen, zoals bepaald in artikel 84, § 1, eerste lid, 2°, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State als de Vlaamse minister oordeelt dat voornoemde adviezen geen aanleiding geven tot aanpassing van de heden door de Vlaamse Regering principiële goedgekeurde tekst.

De Vlaamse minister van Binnenlands Bestuur, Bestuurszaken, Inburgering en Gelijke Kansen,

Bart SOMERS

Bijlagen

- Bijlage 1. het ontwerp van decreet
- Bijlage 2. de memorie van toelichting
- Bijlage 3 advies IF
- Bijlage 4 begrotingsakkoord